

ACTIVITATEA DIASPOREI AZERE ÎN REPUBLICA MOLDOVA (1991–2016) *Roman TATARLÎ , Valeria TATARLÎ*

Conform Recensământului din anul 1989, în Republica Moldova locuiau circa 3000 de azeri. În prezent în Moldova locuiesc aproximativ 5000 de azeri, majoritatea fiind cetățeni ai Republicii Moldova.

Diaspora azeră este una dintre cele mai active în viața comunității Republicii Moldova. Vugar Novruzov, președintele Congresului Azerilor din Moldova, în numele diasporei, a declarat că susține calea dezvoltării independente a Republicii Moldova: „Noi, azerii care locuim în Republica Moldova, vom face totul împreună cu frații moldoveni ca independența Moldovei să fie intangibilă, ca nici o putere din afară să nu poată atenta la această realizare ...”.

Comunicarea va aborda două probleme: 1. Diaspora azeră –Istorie, tradiții și memorie; 2. Diaspora azeră – Implicații în economia Moldovei

Diaspora azeră din Republica Moldova păstrează cu sfințenie tradițiile și obiceiurile sale. Totodată această diaspora studiază istoria poporului său, celebrează sărbătorile și cinstește zilele de doliu, păstrate în memoria colectivă a poporului. Azerii din Republica Moldova sărbătoresc la 28 mai ziua națională a Azerbaidjanului, data marcând prima proclamare a independenței, în 1918. Fiind de religie musulmani, ei sărbătoresc Novruzul, Curban-bairamul etc., care fac parte din viața spirituală a azerilor.

Memoria colectivă este reprezentată prin comemorarea zilelor tragice. O astfel de zi neagră din istoria poporului azer este considerată ziua de 20 ianuarie 1990, când în Baku și în alte localități ale Azerbaidjanului a fost introdusă armata sovietică: „Încălcând drepturile politice și civile ale oamenilor, încălcând Constituția Azerbaidjanului și Constituția URSS, regimul sovietic a introdus în Baku trupe și a reprimat populația pașnică. Oamenii care au ieșit în stradă cereau un singur lucru: păstrarea integrității teritoriale a Azerbaidjanului, restabilirea drepturilor constituționale și obținerea independenței țării”. În urma ciocnirilor au fost înregistrate numeroase victime. De obicei, aceste evenimente tragice sunt comemorate prin organizarea unor ședințe, proiectări de filme documentare, lansări de carte.

Cu sprijinul Ambasadei Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova sunt organizate Zilele Culturii Republicii Azerbaidjan, în timpul cărora la Chișinău, Bălți și Comrat au avut loc expoziții, lansări de carte, spectacole și proiecții de film, toate cu acces gratuit pentru public.

Oamenii de afaceri azeri sunt bine cunoscuți în Republica Moldova, printre ei numărându-se Feyruz Isayev, directorul companiei „Lukoil-Moldova”, și Vugar Novruzov, patronul rețelei „Casa Curată” și președinte al Congresului Azerilor din Moldova; ei contribuie atât la dezvoltarea anumitor ramuri, cât și susțin acțiuni de caritate.